



Информатор

МАКЕДОНИЈА, БРОЈ 3, МАЈ 2009

Финансиски помогнати ГЕФ ПМГ Проекти 2008



Потпишување на Меморандумските договори: фотографија горе лево: Регионален Центар за одржлив развој, Гевгелија, Утро, Ново село, Коалиција за Перспективна Преспа, Ресен и Целор, Скопје, фотографија горе десно: Центар за одржлив развој на заедницата Дебар, фотографија долу лево: Еднакви за сите, Кочани;

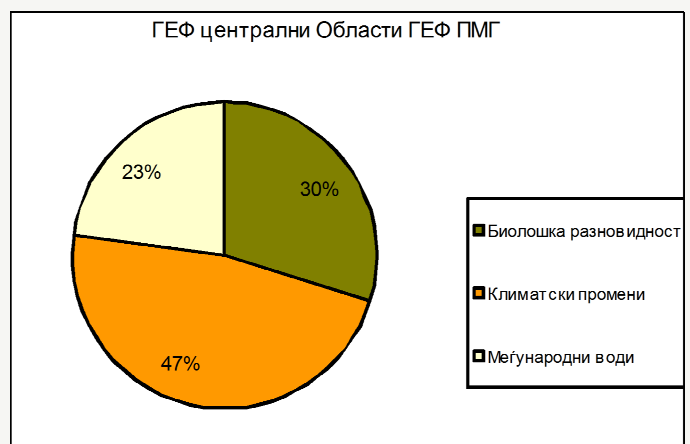
Повик 2008: Новиот повик од Оперативната програма на ГЕФ ПМГ– ОП 4, Грант Година 2: 2008 за поднесување на Проектни Концепти / Предлог Проекти беше објавен во **октомври 2008**. Состанокот на волонтерскиот **Национален Управувачки Комитет (НУК)** се одржа на **28 февруари 2009** кога со консензус беа одобрени **9 проекти**. Фондот за грантови изнесуваше **200.000 САД\$**, додека вкупните барање на

предлог проектите беа **218.587 САД\$**. Вкупната одобрена сума од програмата на ГЕФ ПМГ на одобрените предлог проекти изнесува **193.778 САД\$** (со обезбедено кофинансирање од **232.568 САД\$** (готовина и материјални средства).

На страниците кои следат подетално Ви ги претставуваме одобрените проекти.

Статистика на одобрени проекти 2008 по централни области

ГЕФ централни Области	ОП4 Грант Година 2 (2008)		
	\$ Вкупно	\$ ГЕФ ПМГ	\$ Кофинансирање
Биолошка разновидност	128648	57763	70885
Климатски промени	188244	91530	96714
Меѓународни води	109455	44485	64970
ВКУПНО (САД\$)	426347	193778	232569



Финансиски помогнати проекти на ГЕФ ПМГ ОП4 Година 2: 2008

1. Проект за заштита, ревитализација и реинтродукција на Македонската пастрмка *Salmo macedonicus* (Karaman, 1924) во водите на Република Македонија

Проектен број MKD/SGP/OP4/Y2/CORE/2008/10
Организацијат **МАКЕДОНСКА РИБОЛОВНА ФЕДЕРАЦИЈА**, Скопје
Централни области/Оперативни програми Биолошка разновидност, ОП 3 – Шумски екосистеми
ГЕФ ПМГ доделена сума 6970 САД\$
Краток опис Заштита од исчезнување на автохтоната и ендемична Македонска пастрмка (*Salmo macedonicus* Karaman, 1924), преку нејзино ревитализирање во водите каде е намалена популацијата и реинтродукција во водите од каде што е исчезната.

2. Авенија на иднината

Проектен број MKD/SGP/OP4/Y2/CORE/2008/11
Организација **ЦЕНТАР ЗА ОДРЖЛИВ РАЗВОЈ НА ЗАЕДНИЦАТА**, Дебар
Централни области/Оперативни програми Биолошка разновидност, ОП 2 – Слатко-водни екосистеми
ГЕФ ПМГ доделена сума 24930 САД\$
Краток опис Намалување на загадувањето на водите на Дебарското езеро и реката Црн Дрим од отпад со намалување на количината на отпадот покрај езерото, подигање на свеста кај граѓаните и младите генерации и промена на однесувањето спрема природата, заштита на водниот живот на езерото и реката Црн Дрим, создавање на (еколошки) приход за заедницата и развој на туризмот.

Од 2005 до
2008 ГЕФ ПМГ
има доделено
финансиска
помош во
износ од
792.694 САД\$

3. Заштита и одржливо користење на афтохтоното домашно говедо (Буша) во Огражденскиот регион

Проектен број MKD/SGP/OP4/Y2/CORE/2008/12
Организација Здружение на граѓани **УТРО**, Ново Село
Централни области/Оперативни програми Биолошка разновидност, ОП 13 - Конзервација и Одржливо користење на биолошката разновидност со важност за земјоделството
ГЕФ ПМГ доделена сума 13100 САД\$
Краток опис Конзервирање, заштита и репродукција на домашното говедо Буша, создавање на можности за самовработување и економски развој на ридско планиските села (Стиник, Барбареве, Бајково и Бадилен) и истовремено преземањето на мерки кои би ја запреле и миграцијата на жителите од овие села на планината Огражден.

4. Три О Концепт - конкуретно производство на биодизел преку целосно искористување на ресурсите

Проектен број MKD/SGP/OP4/Y2/CORE/2008/13
Организација Здружение на граѓани со телесен и ментален хендикеп **ЗВЕЗДА**, Македонска Каменица
Централни области/Оперативни програми Климатски Промени, ОП 6 - Промовирање на усвојувањето на Обновливата Енергија преку отстранување на бариерите и преку намалување на трошоците за реализација
ГЕФ ПМГ доделена сума 26630 САД\$
Краток опис Намалена емисија на стакенички гасови преку користење на био-дизел во земјоделска механизација, транспорт и греење; Намалено загадување на отпадните води, канализациите и земјиштето, преку собирање на отпадното масло и отпадот од производство; Економска одржливост и градење конкурентност во производство на корисни производи од отпадот настанат при производство на био-дизел (глицерин и метанол).

5. Заокружување на енергетската ефикасност на ООУ Кирил и Методиј, Кочани

Проектен број MKD/SGP/OP4/Y2/CORE/2008/14
Организација Здружение на граѓани **ЕДНАКВИ ЗА СИТЕ**, Кочани
Централни области/Оперативни програми Климатски Промени, ОП 6 - Промовирање на усвојувањето на Обновливата Енергија преку отстранување на бариерите и преку намалување на трошоците за реализација
ГЕФ ПМГ доделена сума 25000 САД\$
Краток опис Намалување на потрошувачката на електрична енергија и емисијата на стакленички гасови со подобрување на енергетската ефикасност во ОУ Кирил и Методиј преку промена на старите прозорци со нови прозорци со термопан стакло, поставување на механизми за механичко затворање на вратите во училиниците, инсталирање на штедливи сијалици и фотоволтни панели.



6. Гевгелија – енергетски ефикасна општина

Проектен број MKD/SGP/OP4/Y2/CORE/2008/15

Организација РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТАР ЗА ОДРЖЛИВ РАЗВОЈ, Гевгелија

Централни области/Оперативни програми Климатски Промени, ОП 6 - Промовирање на усвојувањето на Обновливата Енергија преку отстранување на бариерите и преку намалување на трошоците за реализација

ГЕФ ПМГ доделена сума 14791 САД\$

Краток опис Намалување на загадувањето на животната средина особено со стакленички гасови преку превземање на енергетско-ефикасни мерки во општина Гевгелија со организирање на обуки на волонтери за примена на техниките на енергетска ефикасност, намалување на трошоците за енергија во јавното осветлување во општината, поставување на 60 енергетско-ефикасни светилки со фенери за улично осветлување и организирање на медиумска промоција на активностите на проектот преку средствата за јавно информирање.

Поддршка во воспоставувањето на одржлив систем за управување со амбалажа од пестициди и вештачки ѓубрива во сливот на Преспанското Езеро

Проектен број MKD/SGP/OP4/Y2/CORE/2008/16

Организација Здружение на граѓани **КОАЛИЦИЈА ПЕРСПЕКТИВНА ПРЕСПА**, Ресен

Централни области/Оперативни програми Меѓународни води, ОП 10 - Оперативна програма заснована на загадувачи

Доделена сума од ГЕФ ПМГ 44485

Краток опис Поддршка во воспоставувањето на одржлив систем за управување со амбалажа од пестициди и вештачки ѓубрива во сливот на Преспанското Езеро спроведување на јавна акција со промотивни материјали, работни посети на терен, јавни настани за поголемо информирање на земјоделците за влијанието на опаковките од земјоделските активности врз езерските води и нивно прифаќање и активно вклучување во системот за правилно управување со цврстиот отпад од употребените пестициди, нитрати и фосфати.

Методи и техники за енергетски ефикасни објекти во Општина Радовиш

Проектен број MKD/SGP/OP4/Y2/CORE/2008/17

Организација Центар за локален развој **ЦЕЛОР**, Скопје

Централни области/Оперативни програми Климатски Промени, ОП 5 - Отстранување на бариерите кон Штедење на Енергијата и Енергетска Ефикасност

Доделена сума од ГЕФ ПМГ 25109

Краток опис Придонес кон намалување на CO₂ и ефектот на климатски промени, преку примена методи и техники за енергетска ефикасност преку организирање на активности кои директно и индиректно ќе влијаат на намалување и заштеда на потрошувачка на енергија во четири објекти во Општина Радовиш како и подигање на свеста на јавноста за промена на климата и прашањата за енергетска ефикасност.

Заштита на живеалиштата на глобално загрозените видови лилјаци: *Rhinolophus hipposideros* (мал потковичар), *Rhinolophus euryale* (јужен потковичар) и *Rhinolophus mehelyi* (мехелиев потковичар) во пештерите Голубарник, Момичек и Орле

Проектен број MKD/SGP/OP4/Y2/CORE/2008/18

Организација Спелеолошко Друштво **ПЕОНИ**, Скопје

Централни области/Оперативни програми Биолошка разновидност, ОП 3 – Шумски екосистеми

Доделена сума од ГЕФ ПМГ 12763

Краток опис Заштита на 3 глобално загрозени видови лилјаци (*Rhinolophus hipposideros* - мал потковичар, *Rhinolophus euryale* - јужен потковичар и *Rhinolophus mehelyi* - мехелиев потковичар) со помош на „in situ“ конзервација на нивните живеалишта - пештерите Голубарник, Момичек и Орле во рамките на локалитетот Заштитено подрачје Споменик на природата Белешничка река, с. Белица, Општина Македонски Брод.

Од 2005 до

2008

ГЕФ ПМГ

има

финансирано

43 проекти



Фокус кон успешно завршен проект: Одржливо Производство на биодизел Звезда, Македонска Каменица

Проектни Достигнувања

- Отворен е и комплетно инсталиран погон за производство на био-дизел во Македонска Каменица со капацитет од 3000 литри/24 часа суров био-дизел;
- Произведени се 14000 литри био-дизел за четринаесет месеци, со што е намалена емисијата на CO₂ за околу 37660 кг.
- Засадени се 27 ха хектари со маслодајна репка со користење на био-дизел (100%) во земјоделската механизација;
- Собрано е 15000 литри отпадно користено растително масло и склучен долгорочен договор со МекДоналдс Македонија и Студетскиот Дом Кузман Јосифовски Питу за негово континуирано собирање;
- Медиумска промоција за отворениот капацитет на голем број локални и национални печатени и електронски медиуми, како и промоција преку флаер дистрибуиран преку дневниот весник "Дневник" на 29/11/2007 и доставени околу 13 прилози од печатени медиуми.
- Веб-промоција на проектните активности на www.biodiesel.com.mk
- Подолгорочно е решен проблем со просториите за производство на био-дизел преку отстапување на простории (бараки) сопственост на ЕВН Македонија кај ХЕЦ Калиманци
- Преку овој проект започнато е првото организирано производство на био-дизел во Македонија и инсталиран е првиот капацитет за вакво производство. Овој проект е директно спроведен од организација со посебни потреби и директно влијае на промоција на нивните можности и капацитети и нивно поголемо социјално вклучување.



Следни Планови

- Во иднина ЗГ планира заокружување на процесот со обработка на отпадот од производството на био-дизел во корисен продукт, со што ќе се постигне 100% намаленост на отпадот. Поттикнати од полемиките за влијанието на производството на био-дизел врз глобалните цени на храната, ЗГ планира предлог проект со кој се планира започнување на култивирање на култура која ќе опфаќа минимум површина, а ќе даде максимално производство на масло (производство на био-дизел од олиго-алги култивирани во базен) и глицерол.
- Се планира комерцијално продолжување на активностите во иднина така што ЗГ ќе основа ДООЕЛ.

ЗА ГЕФ ПМГ

Глобалиот Еколошки Фонд-ГЕФ обезбедува финансиска помош за државите во развој и за државите со економии во транзиција за покривање на зголемените трошоци во врска со **заштитата и управувањето со глобалната животна средина**. ГЕФ Програмата за мали грантови—ПМГ е спроведувана од УНДП во име на трите агенции на ГЕФ – Програмата за Развој на Обединетите Нации - УНДП, Светска Банка и Програмата за животна средина на Обединетите Нации - УНЕП – и е извршувана од Канцеларијата за Проектни Услуги на Обединетите Нации – УНОПС. Уште од самиот почеток во 1992, ГЕФ ПМГ преку поддршката на здруженија на граѓани – ЗГ (невладини организации), промовира активности за адресирање на глобалните грижи во областа на животната средина. ПМГ има за цел да доведе до **глобални еколошки придобивки во централните области на ГЕФ:**

- зачувување на **биолошката разновидност**,
- заштита на **меѓународните води**,
- намалување на гасовите кои предизвикуваат **промени на климата**,
- спречување на **деградација на земјиштето** (примарно обезшумувањето и опустинувањето), и
- отстранување на **неразградливите органски загадувачи** (НОЗ) преку локални пристапи.
- неколку централни области

КОНТАКТ:

М-р Златко Самарџиев
Национален координатор
Мелита Иванова
Асистент на програмата
бул. Водњанска 15/6, 1000 Скопје
Македонија
Тел/факс: +389-(0)2-310.99.56
www.gefsgpmacedonia.org.mk
ел.пошта: info@gefsgpmacedonia.org.mk